

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY HÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP 30 FILLÉR.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓRIVATAL: PIAC-UTCA 26.

Olcsó tüzelőfát!

Debrecen, december 7.

A debreceni munkástanács két napos tanácskozásának egyik legfontosabb tárgya a tüzelőfával való ellátás kérdése volt. E kérdést mindegyik szónok érintette és egyik-másik tüzes és haragos felszólalásokkal követelte, hogy a város olcsón adja át a tüzelőfát.

Rendes időben tiltakoznánk minden olyan kezdeményezés ellen, amely a közvagyonából akar kedvezményeket juttatni vatakinak. De ma nem kedvezményekről, hanem életszükségletéről van szó. Tüzelőfá-ínségben vagyunk, a hirteleni ránk támadt hideg azzal fenyeget, hogy megfagyunk. És a szegénység nagy. Óriási nagy azokhoz az árakhoz, amelyeket minden vonalon, de éppen a tüzelőfáért fizetünk kell. Amikor tehát e körülmények között azt követeli a munkásság, hogy olcsón juthasson fához a lakosság, nem lehet és nincs is idő e fölött sopánkodva tételődni, hanem oda kell adni olcsón a fát még akkor is, ha ez százezres megterhelést jelent.

És e kérdésnél elsősorban igaza van annak, aki a fakompetencia eltörlését és a főlhalmozott kompetencia-fa rekvirálását követeli. Ezt az ósdi, semmivel meg nem okolt intézményt, ezt a mai világba nem való előjogot el kell törölni. Ilyen előjogos ajándékokat nem szabad adni a városnak éppen azok részére, akik legmódosabbak, legtehetősebbek.

De amikor azt mondjuk, hogy olcsó fát adjon a város, amikor helyeseljük, hogy még áldozatok árán is fához, olcsó fához kell juttatni a lakosságot, nem akarunk túlzásba esni. Mert túlzás és hibás az az irányzat is, amely minden megfontolást mellőzve lehetetlen olcsó áron akarja piacra dobni a fát s elajándékozni ingyen. Az erdő ma már a dolgozó nép közvagyonja. Önmagát károsítja tehát meg a dolgozó nép, ha ezzel a közvagyonnal úgy bánik, hogy azt elfecsérel, ok nélkül elajándékozza, ha elpazarolja.

Az ügyet a szervezett munkásság és annak képviselői vitték kezükbe. Föl kell tennünk, hogy tisztában vannak a munkásság szükségleteivel, azzal, hogy a munkásság mennyit képes áldozni a szükségletekre. A szervezett munkásság képviselői látták ama lehetőségeket, amelyek között a faárakat a város megállapítja. E megállapításba be is folyt, tehát az árban megnyugodhat. De ha a lehetőség legvégső határáig nem mentek volna el, követeljük magunk is, hogy a végső határig menjenek el, lépják át e határt, ha a tüzelőfa ára még úgy is magas volna a munkáságnak. Nem kommunizmus, nem belsevikimusz ez, hanem az élet, az igazság követendő parancsszava. Hideg van, szegénység van, olyan olcsó fa kell, amivel a szegénység fűteni tud, már pedig csak olyan fával tud fűteni, amit meg is tud venni.

Pozsony és Kassa a mienk marad

A kormány megegyezett a német területek képviselőivel

Budapesti tudósítónk jelenti: Egy hírlapíró beszélgetést folytatott Hodzsa Milán dr.-al, a cseh-szlovák állam budapesti követével, aki a helyzetről a következőket mondta:

— Az új demarkációs vonalat az entente parancsnokság fogja megállapítani, de véleményem szerint Pozsony, Komárom és Kassa feltétlenül túl lesz a vonalon, mert ezek a helyek széles területen csak ezek a városok jöhetnek számításba, mint fontos stratégiai pontok.

— A keleti tótok akciójával nem igen szeretek foglalkozni, mert ez saját akcióiktól teljesen függetlenül indult meg. A keleti tót nép vezetői javarészt Amerikában járt földműves munkások és iparosok, akik ugy a demokrácia, mint a cseh-tót egység tanát hozták magukkal haza Amerikából.

Végül azt mondta Hodzsa, hogy a mai napon Pulszki Garibaldi vezérigazgatóval tárgyal, hogy a kassa-oderbergi vonat üzemet zavartalanul fenttarthassuk.

A német területek autonómiát kapnak

Bécs, december 7. A Parlamentarische Korespondenz szerint azok a tárgyalások, melyeket a magyar kormány és a magyarországi németek bizalmiférfiai között a magyarországi német telepeknek a magyar köztársasághoz való viszonyáról folytattak, azzal az eredménnyel végződtek, hogy a nyugatmagyarországi német területek autonómiát nyernek, német bírósággal és közigazgatási nyelvvel. A zárt német telepekből egységes közigazgatási területet alkotnak. Nyugat-Magyarország számára német nemzeti tanácsot létesítenek, amely a magyar nemzeti tanácsba bizalmi férfiakat küld, amivel szemben a német nemzeti tanácsban a magyar kormány biztosa is helyet foglal.

Hasonló megállapodások jöttek létre a szepesi zászokkal, a bánági svábokkal és az erdélyi zászokkal is. Az erdélyi zászokra vonatkozó megállapodásokat a román megszállás folytán egyelőre nem lehet megvalósítani.

A független tót köztársaság

Budapesti tudósítónk táviratozza: Mindinkább erősödik a tótok körében az az áramlat, amely egy független tót köztársaság alapjait akarja megvetni. A tót szociáldemokraták, akik már régen agitálnak a cseh aspirációk ellen, egyesíteni fogják a keleti tótokkal, hogy megalakítsák az önálló tót államot. Vasárnap népgyűléseket rendeznek Ruttkán, Zsolnán, Zólyomban és Besztercebányán, ahol ki fogják kiáltani a független tót köztársaságot.

Az északi demarkációs vonal

A közvélemény teljesen tájékozatlan a felől, hogy a magyar területen merre vonul a demarkációs vonal. Precízen nincs megállapítva sem a felvidéken, sem a déli határon, de amyi bizonyos, hogy a vonalat nem respektálják sem északon, sem délen. Illetékes helyen a következőképpen határozták meg a vonalat:

A demarkációs vonal Pozsony felett kezdődik. Pozsony nem esik bele, leszalad Érsekújvárig, Érsekújvár már belesik, innen felfelé halad Gömörmegyében Pelsőcz-Roskátig, itt belefut az ország tót részébe, azt egyenes vonalban kettészeli; Besztercebánya már belesik a vonalba, Salgótarján azonban nem. — Pelsőcztől a Szepesség felé halad a vonal, azt kettévágja. Eperjes nem esik bele a demarkációs vonalba, Bártfa azonban belesik; Kassa felett a demarkációs vonal egészen Ungvárig terjed.

Főkormánybiztosság Erdélyben

Franciák szállják meg Kolozsvárt

Budapesti tudósítónk táviratozza: A ma éjszaka megtartott minisztertanács az erdélyi nemzeti tanácsot főkormánybiztosság jelleggel ruházta fel, egész Erdélyre kiterjedő hatáskörrel. A főkormánybiztosság feladata lesz, hogy gyorsan intézkedjék a közigazgatás, a közéletmezés és az entente-haderők román részével való érintkezés kérdésében. Főkormánybiztossá Apáthy István egyetemi tanárt, az erdélyi nemzeti tanács elnökét nevezték ki. — Apáthy előterjesztésére ma két vezérkari tiszt utazott Kolozsvárra, hogy az erdélyi főkormánybiztosságnak rendelkezésére álljanak a román csapatokkal való érintkezés céljából. Apáthy főkormánybiztos előterjesztésére a

URANIA

Ma, vasárnap
December 8

Iszanno Grandale

a legújabb
francia művésznő
főszereplésével

SÁBARÁNY

drama 4 felvonásban.

APOLLO

Ma, vasárnap
December 8

A szenvedély

... rabjai ...

Drama 5 felvonásban.

Arany Bika mozi

Ma, vasárnap
December 8

Kordisk műsor.

W. PSILANDER

a főszerepben

A halálhajú

drama 3 felvonásban

Szereplők:
Eise Fröhlich
Gudrun Henberg

Gyepre lépni tilos

vígjáték 3 felvonásban.

Szereplők:
Melitta Petri,
Kerbert Paulmüller,
Leo Penkert.

Az előadások minden
mozgásban

3, 6 és 8 órákor.

hadügyi kormány megbeszéléseket folytat Vyz francia alezredessel, hogy francia tisztok és legénység szállják meg Kolozsvárt, hogy ezáltal a demarkációs vonalon túl az esetleges összejött közeget elkerülhessük.

Az idegen csapatok laváziója

Csehek: Pozsony és Nyitra környékén a helyi érdekű demarkációs vonalak megszállásáról tárgyalások folynak. A Rácsára előretolt biztosító osztag, mely a tárgyalásokról az értesítést idejében nem kaphatta meg, Galgócig nyomult előre, de visszarendelték. A zsolnai különítmény Ruttkára ment vissza, Ruttkát és Zsolnát a csehek megszállták. Egyébként a helyzet változatlan.

Románok és szerbek: A helyzet változatlan.

Délszlávok: Muraszombat környékéről jelentik, hogy egy kisebb délszláv csoport átlépte a magyar határt.

Német-Ausztria: Lajtaufalunál meggyújtottuk egy autót, mely a német járőr betörését és a magával hozott fegyverek kiosztását. A járőröket lefegyvereztük.

A románok soroznak a székelyek között

A Politikai Híradó jelenti: A Nemzeti Tanács birtokában levő hivatalos adatok szerint a gyimesi sorozon át előrenyomult román katonaság a székely földön soroztatja a 18-40 év között levő lakosságot. A besoroztatott Románia belterületére viszik kényszermunkára. A székely nemzeti tanács e miatt az egész művelt világhoz fordult tiltakozó kildtárvnyal.

A szerbek interzálják a Gyulafehérvárról visszatért románokat

Bécs, december 7. A szláv sajtóiroda jelenti: A szerbek a gyulafehérvári nemzetgyűlésről hazatérő románokat feltartóztatták és internálták. Az internáltak nagyon rosszul bírnak. Ebből arra következtetnek, hogy a szerbek a Bánátban a románok által megszállott részeire is igényt tartanak, ez azonban elentétben állana a szerb kormány azon ígéretével, hogy a megszállás csak átmeneti jellegű.

Massaryk Párisban

Páris, december 7. Massaryk Tamás a cseh köztársaság elnöke ma ideérkezett.

A lajtaufalunál betörés

Sopronból táviratozzák: Tegnap egy automobilon egy osztrák őrnagy érkezett Lajtaufalura. Az őrnagy felkereste az ottani hatóságokat és az wienernerustadt nemzeti tanács sajnálatát fejezte ki a Lajtaufaluban tegnap történt események fölött. Elmondta, hogy a wienernerustadt nemzeti tanácsnak erről az incidensről semmiféle előzetes tudomása nem volt.

Bédy-Schwimmer Rózát visszahívják a berni követségről

Bédy-Schwimmer Róza, Magyarország svájci követe, két hét óta Bernben tartózkodik, ahol jelentős szolgálatot tett az országnak. Svájci működése azonban sok akadályba ütközött. Sem a svájci kormány, sem más állam berni követsége nem akarta elismerni a női diplomatát. Néhány nappal ezelőtt udvarias értesítés jött berni követségünkre, hogy Svájc nehézségeket fog támasztani Bédy-Schwimmer Róza elismerésével és nem tartja kívánatosnak, hogy nőt nevezzenek ki követté. Mint budapesti tudósítónk táviratozza, a mi-

nisztertanács tegnap foglalkozott Bédy-Schwimmer Róza ügyével és úgy határozott, hogy szolgálati elismerése mellett visszavonja tőle a követi megbízást.

A községi vagyonkezelés

Írta: Dr. Varga Lajos.

— Első közemény —

A béke utolsó esztendőjének: 1913-nak zárószámadata alapján még 1914. év első felében — nagyjából — kidolgoztam Debrecen város községi vagyonkezelésének reformtervezetét. Munkámnak befejezése előtt kitért világháború engem is idegessé tett. Letettem a tollat és hagytam magamat ragadtatni az ár által.

Szemlélődtem. Hovatovább és mentől mélyebbre rohantunk a világháborúnak szédítő örvényeibe: a mélyből eleddig soha nem látott új meg új jelenségek vetődtek felszínre. A politikában épp úgy, mint a gazdasági téren. Az egyes ember nem érzelmevilágában épp úgy, mint a tömegeknek megnyilatkozásában.

Folytattam megfigyeléseimet és rájöttem, hogy amit Debrecen városnak községi vagyonkezeléséről megírtam: legnagyobb részében elvesztette értékét és nem maradhat meg belőle más, mint a reform szükségességének az eszméje és az eszmemenetnek selyemszál vékonysága gerince.

Politikai ténymegállapításaimat mellőzöm, — csupán gazdasági kérdésekkel kívánok foglalkozni.

Ezen a téren két tényt minden tárgyilagossággal szemlélő kétségtelenül megállapíthatott, mint két szélsőséget.

Egyik tény, mint szélsőség, nagyon is visszatartó és abban áll, hogy a kapitalizmus ezekben a vérzivataros időkben az itthon maradtaknak rongyaiból, a hősi halált haltaknak halotti szemfedeléből készült fényes báli ruhákban szemünk láttára ürte fékevesztett orgiáit.

A másik tény, a másik szélsőség, ellenben nagyon biztató és abban áll, hogy a földkerekségben annak a népek legkedvezőbb a gazdasági helyzete, amely nép az őstermelésnek roppant lehetőségeivel és emellett fejlett iparral rendelkezik.

Ezeknek a ténymegállapításoknak következtében nem átdolgoztam, hanem újraírtam egész munkámat. Levontam a konzekvenciákat. Aminek lényege abban áll, hogy nemzeti jövőnk fenmaradásának, a reánk nehezedő irtozatos közterhek elviselésének és társadalmi boldogulhatásunknak érdekében gazdasági rendszerváltozásra van szükség.

Kidolgoztam ennek a rendszerváltozásnak az alapját, felépítettem rá az oldalfalakat és végül tető alá vettem.

Munkám sokkal terjedelmesebb, hogyszem annak eszmemenetét — a mai nyomdai viszonyok miatt — az újságnak hasábjain részletesen közölni lehetne. De mivel a közigazgatási rendszerváltozásnak alapjává a megreformált községi vagyonkezelést tettem: ennek a ténynek indoklásául meg kell ismertetnem azokat a hivatalos kimutatásokból származó eredményeket, amelyek ezt az elhatározást bennem megérlelték.

Magyarországon 1913-ban 25 önálló város volt.

A 25 önálló város közül 22-nek vagyoni, jövedelmi és köztelherviselési viszonyait ismerem.

A 22 város községi vagyonának 1913. évi leltári értéke volt 797,331,802 korona. A községi tőkevagyonoknak is kell annyi tiszta jövedelmüknek lenni, mint amennyit a magántőke jövedelmez. Ezt, a községi tőkevagyonoktól megkövetelhető minimális tiszta jövedelmet egészen jogosan tehetjük négy százalékra.

A 22 város fenti értékű tőkevagyonára 4 százaléknál tiszta jövedelmének tehát 1913. évben lenni kellett volna 31,893,273 koronának, volt pedig csak 11,646,940 korona és így a 4 százalékból elmaradt 20,246,333 korona.

Már pedig a 22 városnak 1913. évi fedezetlen összes községi közsziüksége 17,057,362 korona volt, tehát 3,188,971 koronával több maradt el a csak 4 százalékkal számított tiszta jövedelemből, mint amennyire ennek a 22 önálló városnak a községi közsziükségek fedezése céljából okvetlenül szüksége volt. — Ha tehát a 22 önálló város a fenti községi vagyonból csak szerény 4 százalék tiszta jövedelmet kiperéselhetett volna: összes közsziükségeit a község megterhelése nélkül képes lett volna fedezni.

A 22 önálló város 1913. évben kivetett a községre községi pótdadó és egyéb adó címen összesen 15,463,162 koronát, ezenfelül a 22 város közigazgatási és rendőrségi segély címen kapott az államtól ugyanakkal 2,231,000 koronát, együtt tehát 17,694,162 koronával fizette meg a 22 városnak községe és a magyar állam 1913-ban ezt a jeles községi vagyonkezelési rendszert. Holott ha a 797 millió koronát meghaladó értékű községi vagyonnak csak 4 százaléknál tiszta jövedelme lett volna: nemcsak hogy egyetlen fillérnyi községi adónak kivetésére, nemcsak egyetlen fillérnyi községi adónak kivetésére, nemcsak egyetlen fillérnyi államszegélyre nem lett volna szükség, hanem mint már kimutattam: még 3 millió koronát meghaladó összegnek kellett volna megmaradnia eme 22 város sárban fetregő, porban fúdkló, sötétben didergő községe szociális közjólétének előmozdítására.

Azt, hogy Debrecen város mily összegű adatokkal szerepel a fenti megdöbbentő statisztikában, lehetőleg hamarosan közölni fogom.

És hogyha a fentebb csakis a végeredményekben közölt adatokat Debrecen városra vonatkozó részleteknek megismertetésével még erősebben megvilágítom: akkor legyen szabad remélnem azt, hogy az új korszaknak hajnalhasadásakor mégis csak meg fog mozdulni Debrecen város társadalmi. És nemcsak keresi, hanem meg is találja, sőt gyakorlatilag alkalmazza is majd azokat az eszközöket, amelyekkel ezeken a mélyen elgyenyvesedett községi közállapotokon segíteni lehet.

A dorogi püspökség ügye a Vatikán előtt

A pápa dönt a román községek kiválásáról

Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Lovász Márton vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából Persián Adám, a katolikus ügyek kormánybiztosa, titkárijával Jalsovszky Jenővel és Csiszárík címzetes püspök, volt vatikáni követségi tanácsossal tegnap éjjel Bécsbe utazott, hogy a magyar kormány nevében Valfre di Bonzo nunciussal, mint a római sztnszéknek olyan bizalmi emberével, akit a mai viszonyok között legkönnyebben elérhetünk, néhány sürgős egyházi kérdéstről tanácskozzék. Megállapodás ezen a konferencián alig történhetik. Valfre di Bonzo csak közvetítő lesz a magyar kormány és a Vatikán között.

Sürgős megoldást igényel a hajdudorogi görögkatolikus magyar püspökség negyvenhat román községének önálló püspöki vikariatussá alakulása és ezzel a püspöki egyházmegyéből való kiválása. Az új alakulat, legalább ezidejűleg, nem törekszik az országtól való elszakadásra, csak külön egyházi szervezetet követel és az ógörög liturgia helyett román szertartási nyelvet. A püspökség egyházkormányzati területének ez a megváltoztatása és a magyar görögkatolikus egyháznak ez a széttagolása a pápa elé kerül és a dolog kapcsolatában az egész püspökség intézményének revíziója is felmerülhet.

Nincs ellentét a kormány tagjai között

Megcáfolják a Károlyi-párt egyenetlenkedéséről szóló híreket — Linder Béla miniszter lemondott — Károlyi miniszterelnök a háborús terhek rendezéséről — Öt hét mulva lesznek a képviselőválasztások — Földbirtokos családok aknamunkája a Szerbiához csatlakozás mellett

A mai fővárosi estilapok egyértelműen a kormány tagjai között felmerült ellentétekről, ezek kiélesedéséről, továbbá a Károlyi-pártban támadt elégedetlenségről adnak hírt. Ezeket a híreket a Károlyi-párt ma esti értekezletén kategorikusan megcáfolták. A kormányból egyedül Linder Béla miniszter vált ki, akinek lemondása már napokkal ezelőtt befejezett tény volt.

Linder miniszter lemondása

Budapesti tudósítónk táviratozza: *Linder Béla miniszter ma benyújtotta lemondását.* Linder azzal okolja meg a kabinetből való kilépését, hogy helyesebbnek tartaná, ha a béketárgyalások előkészítését a külügyminisztérium és a miniszterelnök vezetné.

A válsághírek

A mai fővárosi estilapok jelentik: A kormányt támogató legerősebb polgári pártban, a függetlenségi és 48-as Károlyi-pártban az elmúlt hetekben *belső mozgolódás* támadt. Az utóbbi napokban valósággal *csoporthoz* bontott a párt, amelynek egyrésze elégedetlenkedni kezdett a kormány politikájával és *kifogásolta*, hogy a kormány nem számol eléggé a polgári pártok felfogásával és inkább a szélsőbb hangulatok által vezeteti magát. Az elégedetlenség között van Bartha Albert hadügyminiszter is.

A függetlenségi párti államtitkárok tegnap este a miniszterelnökségre vonultak és Károlyi Mihály miniszterelnököt értekezletre hívták meg. Az értekezleten megjelentek *Abraham Dezső, Kobek Kornél, Nagy Vince és Friedrich István* államtitkárok, *Lovászy Márton* és *Bartha Albert* miniszterek.

Károlyi Mihály miniszterelnök nyomban tanácskozássra ílt össze az államtitkárokkal. A tanácskozás közben *éles nézeteltérés támadt Károlyi miniszterelnök és Bartha hadügyminiszter között.* Bartha kifogásolta Károlyinak *tulságosan radikális politikáját.* Az államtitkárok viszont Károlyi mellé állottak, *mire Bartha eltávozott az értekezletéről.*

A miniszterelnök kifogásolta, hogy Bartha hadügyminiszter *organizációs uton nem tud megfelelő karhatalmat szervezni.* Bartha azt is tervezte, hogy Károlyi esetleges párisi utját is szóba hozza az értekezlet előtt és szeretne volna elbarátaival együtt kijelölni Károlyi kísérőt.

Az értekezleten még az a kívánság is kifejezésre jutott, hogy a miniszterelnök *Diener-Dénes József* külügyi államtitkárt *álítsa félre* és külügyi államtitkárnak *Tánczos Gábor* tábornokot nevezze ki.

A Károlyi-párt értekezlete

A függetlenségi és 48-as párt ma este Hock János elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen Károlyi Mihály miniszterelnök, Lovászy Márton, Buza Barna, Nagy Ferenc miniszterek, továbbá Jánosi Zoltán, Juhász-

Nagy Sándor, Abraham Dezső és Laehne Hugó államtitkárok is megjelentek.

Hock János elnöki megnyitója után Abraham Dezső államtitkár bejelentette, hogy a párt programjának elkészítésére kiküldött összes bizottságok elkészültek munkájuk nagy részével és elő is terjeszthetik a teljesen kidolgozott új pártprogramot.

Juhász-Nagy Sándor államtitkár a párt-szervező és a választásokat előkészítő bizottság jelentését terjesztette elő. Indítványozta, hogy a tulajdonképeni szervezkedést egy demonstratív nagygyűléssel indítsák meg, amelyen Károlyi Mihály miniszterelnök ismertetni fogja a párt programját.

Beck Lajos és Szakács Andor a párt sajtóbizottságának jelentését mutatták be, majd Hock János elnök jelentette, hogy a hadügyminiszter felhívta a pártot, küldjön ki 7 tagot abba a bizottságba, amely Moszkvába és Vladivosztokba indul, *hadifoglyaink hazatérésé* ügyében.

(A válsághíreket megcáfolják)

Hock János elnök ezután egyes estilapoknak azzal a hírével foglalkozott, hogy Károlyi miniszterelnök között az államtitkárokkal tegnap este folytatott megbeszélés során nézeteltérések támadtak s hogy a párt egy részében bizonyos elégedetlenség mutatkozik. Megállapítja, hogy *ebből a hírből egyetlen szó sem igaz.* Az államtitkárok tegnapi értekezletén a hadügyminiszter *fel sem szólalt, ellentétek egyáltalában nem merültek föl a kormány tagjai között s a pártban levő állítólagos elégedetlenségről szóló hír is csak mese.* A lapokba ezek a hírek valószínűleg úgy juthattak, hogy Linder Béla miniszter, aki a hadügyi tárcáról történt lemondása után csak átmenetileg vállalt tárcanélküli állást, mivel ezzel nem akarta vállalni a felelősségnek reá eső részét, tegnap *benyújtotta lemondását*, mivel az ügyeket az új hadügyminiszter már teljesen átvette.

Farkasházy Zsigmond utalt arra, hogy a pártban igenis volt mozgalom, de *ez a kormány mellett* nyilatkozott meg. Hogy a sajtóba a valóságot nem fedő híradások kerüljenek, úgy lehetne elkerülni, hogy nyilvánosságra hozzuk mindazt, amit a párt körében elmondunk.

(Hozzon áldozatot a vagyonos osztály)

Károlyi Mihály miniszterelnök mondott ezután beszédet. Azzal mindenkinek tisztában kell lennie, hogy nemcsak a magyar közönség főg nagy adókat fizetni, hanem az összes államok polgárai is. Az irtózatos háború költségeit csak úgy lehet elviselni, hogy egész Európa radikálisan rendezze *financiális és gazdasági kérdéseit.* Radikálisan kell tehát a kérdést megoldani. A vezető szempont az, hogy nem szabad a kérdést az osztályérdek szempontjából nézni, hanem azt kell szem előtt tartani, hogy azoknak a vállalkozóknak le a terhet, akik a háborúban véreztek, viszont *azoknak kell a költségek legnagyobb részét viselniük, akik a háborúban szereztek,* akik a háború sulya alatt aránylag a legkevésbé szenvedtek. A rendezés alatt csakis a szociá-

lis elvek érvényesülhetnek, hiszen a legfontosabb az, hogy a terhek elosztása a legigazságosabban történjék. *A vagyonos osztálynak nagy áldozatot kell hoznia; át kell éreznie,* hogy az ő ideje jött el, neki kell megmutatnia, hogy tud áldozatot is hozni ezért az országért.

Most *választások előtt állunk.* Azt remélem, hogy *öt hét mulva megejtethjük a választásokat.* Kérem elbarátaimat, vigyék bele a köztudatba azt a felfogást, hogy a kormányban képviselt pártok egyet akarnak, azt, hogy a magyar népet, az ipari és a földmunkást talpraállítsuk, mert minden állam olyan mértékben erős, amilyen mértékben erős benne a kisember. Ez egy olyan nagy világpolitikai igazság, amelynek nemcsak minket kell áthatnia, hanem át fogja hatni az egész világot.

Buza Barna földmívelésügyi miniszter a *földbirtokreformról* beszélt. — Hangsúlyozta, hogy a forradalom konzekvenciáit le kell vonni. Nem azt kell nézni, mit akarnak egyes tekintélyes földbirtokos családok, mert a forradalom előtt az volt a divat, hogy Magyarország egész kormányzata néhány tekintélyes család gondolkozása után igazodott.

— Arról értesültem még — mondta ezután a miniszter — hogy *egyes tekintélyes családok Szerbiához akarnak csatlakozni, nemcsak az adózás miatt, hanem azért is, mert remélik, hogy ilyenformán birtokaikat nem fogják felosztani.* En azonban itt nem törődhetem egyes családok magatartásával, mert Magyarország létérdekeiről van szó. A népeket földhöz kell juttatni és ezt a belpolitikai reformot végre is fogjuk hajtani.

Juhász-Nagy Sándor és Jánosi Zoltán államtitkárok és Dorogi Ervin felszólalásai után az értekezlet véget ért.

Leszállították a sertéshus árát

Olcsobb lett a szalonna és a zsir

A város közlemezési igazgatósága e hó közepén kezdte meg a vágatásokat és így megvan a remény arra, hogy a lakosság a hó második felében zsirhoz és sertéshushoz jut. Mivel azonban így a piacon ismét kaphatók lesznek a sertéshustermékek, Zöld József tb. tanácsnok jónak látta az árak rendezését s ezért a következő ármaximálási rendeletet adta ki:

A közlemezési bizottság felhatalmazása alapján a sertéshus árát a mai naptól kezdődőleg a következőkben állapítom meg:

Háj 13 korona, olvasztani való szalonna bőrrel és bőr nélkül 12 korona, minden más szalonna 14 korona, olvasztott disznósír 14 korona, préseletlen tepertő 5.60 korona, préselt 4 korona. — Husarak: Karaj és sóderszlet 13 korona, minden másfajta sertéshus 11 korona, bőrösbütyök 7 korona, fej 5.60 korona, köröm 4 korona, füstölt nyers karaj 14 korona, más füstölt sertéshus 13 korona, főtt füstölt karaj 17 korona, főtt füstölt másféle hus 16 korona, nyers szalonnás hus 16 korona, sózott szalonnás hus 16 korona, disznósajt I. rendű 11, II. rendű 8 korona, nyers sütnivaló kolbász 13 korona, füstölt kolbász 15 korona.

Ezen árak a visszavonásig érvényben maradnak.

A marhahus maximális árai folyó hó 8-ikától folyó hó 14-ig bezárólag a következők: I. rendű marhahus 9 korona, II. rendű 8 korona.

A marhahus maximális árát a jövőben minden vasárnap fogjuk közhírré tenni. — A közlemezési árak egy hétig lesznek érvényben.

Debrecen, 1918. december 7.

Zöld, tb. tanácsnok

A rendeletből látszik, hogy az árak redukálva s így a sertésárak és a marhahús olcsóbbak lettek.

Az entente-csapatok Kiewben

Skoropieczky hetmant agyonlőtték

Bécs, december 7. Kiewből jelentik: A nemzeti unió csapatai elkeseredett küzdelmek után bevonultak Ukrajna fővárosába. A harcok során 10.000-en estek, köztük 500 tisz. A kormány tagjai el akartak menekülni, de elfogták és internálták őket. Skoropieczky hetmant agyonlőtték. A kormányhatalmat egész Ukrajnában a nemzeti unió gyakorolja.

A debreceni rendőrség helyzete

Hat hét óta nem volt pihenője a rendőrlégénységnek

Debrecen közbiztonsága szerencsére az utolsó évek alatt olyan kezekbe került, amelyeknek irányítása mellett a közbiztonsági terület az elérhető magas nivóra került. Rostás István fáradhatatlan munkásságának érdeme ez. A rendőrségnek olyan rendőrszolgálat áll rendelkezésére, amely kiképzés és fegyelem tekintetében akkor is elsőrangú jó anyag volna, ha a rendőrséget e pillanatban államosítanák. E részben elismerés illeti a két rendőrpáncsot is, akik ambícióval végzik munkájukat. Most azonban ezt a rendőrszolgálatot a város igen könnyen elveszítheti és pedig a legválságosabb időkben, amikor a rendőrszolgálatához a legnagyobb szükség van kiképzett, megbízható rendőrségre.

A rendőrlégénység ugyanis teljesen és véglegesen kimerült. Aki napközben csak futólag megnézi, de tulajdonképpen nem látja ezeket az embereket, annak fogalma sincs arról, hogy micsoda rettenetes kintartást igénylő munkát végeznek ezek az emberek. Az emberkinzó téli éjszakák szenvedéseit kell átélni, ilyen időkben kell látni őket és tudni kell minden bajaikat, hogy megközelítő mértékét tudja találni valaki annak, hogy méltatlanul, kicsi bérért micsoda szolgáltatást kell ezeknek az embereknek teljesíteniük.

A háború alatt megcsappant a számuk annyira, hogy alig tudták folytonos szolgálat mellett is ellátni a dolgukat. Szabadságuk nem volt, pihenőjük semmi sem volt és vagy szolgálatban, vagy tartalék-készletben telt el az idejük.

A királylátogatás előkészületei óta pedig a rendőrlégénység még háza sem tud menni a lakására, a családjához. Mindegyiküknek napi, vagy kétnaponként 6 óra nygynevezett szabadideje volt, amely időt azonban senki sem használhatta, mert mindegyikük a város szélén lakik s így a hazamenetellel és a rendőrségre visszatéréssel telt volna el a szabad idejük. A legénység tiszta ruhát is a lakatanyában vált, ahova messzelakó családjuknak kell mindennap bejönniük. És ez az állapot október 15. óta tart így. Következésképpen pedig az, hogy a legénység elkedvetlenedett, teljesen kimerült s kezd szolgálatképtelen lenni és sokan már ott is hagyták a rendőrségi szolgálatot. Miután a debreceni rendőrség jól szervezettsége ismeretes, több szomszéd város tizevel-huszával fogadta föl jobb szolgálati viszonyok és jobb díjazás mellett a debreceni rendőrség tagjait.

Mivel a rendőrlégénység mai szolgálati viszonya tarthatatlan és mivel ma százszor inkább szükség van jó rendőrségre, mint máskor a helyzetben okvetlen segíteni kell és pedig nem másképp, minthogy a főkapitánynak fölhatalmazást kell adni, hogy a mai viszonyoknak megfelelő számú rendőrt vehessen

föl és pedig a most jóváhagyás alatt álló fizetési tervezetben foglalt javadalmazással, amikor jó anyaggal egészítheti ki a rendőrséget és a holtrafárasztott legénység emberi elbánásban részesülhet.

A fegyverszünetet meghosszabbítják

Berlin, december 7. A Lokalanzeiger jelenti: A francia főparancsnokság felszólította a német legfőbb hadvezetőséget, nevezze meg megbízottait, akik a fegyverszünet meghosszabbításáról december 12-én, vagy 13-án Trierben az entente képviselőivel tárgyalhatnának.

Az előzetes békekonferencia

München, december 7. — A Münchener Neuesten Nachrichten jelenti Baseltől: A szövetségesek előzetes békekonferenciáját december 17-én nyitják meg Párisban Wilson és az olasz király ünnepeles fogadtatása után.

A béke feltétele:

a német nemzetgyűlés összehívása

Berlin, december 7. A Deutsche Tageszeitung azt állítja, hogy Wilson és Lloyd George nem akarják megkötni az előzetes békét mindaddig, amíg Németországban nem hívják össze a nemzetgyűlést.

Liebknecht fábara erősödik

Berlin, december 7. A Vorwärts azt írja, hogy a Spartacus-csoport a berlini katonaság kilentizédrészét felázította, aminek a katonaság elkeseredése is hozzájárul. A Spartacus-csoport holnap nagygyűlést tart Berlinben. A kormány szintén több gyűlést tart, a melyeken Ebert kancellár és Scheidemann államtitkár is beszélni fognak. Madelben kisebb-nagyobb tüntető menetek vonultak végig a városban.

Berlin, december 7. Ma délután az állatkertben több ezer munkás gyűlést tartott. — Liebknecht nagy beszédben tiltakozott a tegnapi események ellen. A gyűlés után atömeg rendezavarás nélkül a belvárosba vonult. — A sztrájkra való felhívásnak csak néhány gyár munkásai tettek eleget.

A kormány letört a csőcseléket

Berlin, december 7. A Vorwärts a tegnapi zavargásokról ezeket írja: Berlin szerencsétlen népét nem szabad kiszolgáltatni a csőcseléknek. A rendet fenn kell tartani. — Nem kétséges, hogy ez sikerülni fog, de hogy minden további áldozatot el lehessen kerülni, minden becsületes embernek ebben segítenie kell minden becsületes embernek a kormány/mögé kell állania. A kormány szigorú igazságról fog gondoskodni.

A Berliner Tageblatt ezt írja: Gyors elhatározásra van szükség. A német népnek élni kell, de tönkremegy, ha az utca az izgatók és a szőkevények küzdőtere lesz. A többségi szociálisták véget vehetnek ez állapotoknak. A hazatérő csapatok velük tartanak és a rendszertető nép is az ő pártjukon van. Legfőbb ideje, hogy a becsületes beszédek becsületes tettek kövessék.

A franciák félnek a bolsevizizmustól

Bern, december 7. A párisi szociálista lapok rámutatnak arra a kiáltó ellentétre, hogy Párisban ünnepeles fogadtatásokat rendez-

nek, míg Észak-Franciaország felszabadult lakossága élelmiszerekben szűkölködik. A lapok erősen támadják a kormányt, hogy nem tudja a szükséges intézkedéseket megtenni sem a hazatérő katonák, sem a polgári lakosság érdekében. A katonákat rosszul élelmezik, rosszul ruházzák és bezárik őket a kaszárnyákba, hogy a lakosság ne lássa a nyomorukat. Az intézkedéseknek különben az a bevallott célja van, hogy a bolsevizmus kitörésétől félnek. — Maga a Temps azt írja, hogy a bolsevizmusnak Németországból való átharapózásától lehet tartani. A Temps nem lát védelmet a Németországba való élelmiszer szállításban, hanem csak az Oroszországban való katonai intervencióban.

Az angol munkáspárt az entente imperiálizmusa ellen

Hága, december 7. Londonból jelentik: Az angol munkáspárt tegnap tartott nagygyűlésén erőlyesen tiltakozott az önrendelkezési jognak olyan értelmezése ellen, amint az entente Magyarországgal, Német-Ausztriával és Németországgal szemben teszi. A gyűlésen hevesen kifakadtak Lloyd George külpolitikája és az entente imperiálista hadicéljai ellen. — Snowden, Macdonald Ramsay és Meinel beszéltek. Az utóbbi melegen üdvözölte Trotskijt. Lenint, továbbá Magyarországot, Német-Ausztriát és Németországot demokratáit, akik lerázták magukról a jármot és proklamálták a politikai szabadságot. Határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint a legelősebben elítélik a Középeurópa és Oroszország ellen irányuló katonai intervenciót, követelik az azonnali leszerelést és a demokratikus népliga megalakítását.

Románia forradalom előtt

A román szociáldemokraták a bojárok ellen

A bukaresti Lupta című lap, a román szociáldemokrata párt közlönye, Eljen a szociálmizmus! címmel szenzációs felhívást közöl, a melyben rámutat arra a borzalmas sorsra, a mely az aligarchia által háborúba sodort Romániára szakadt rá az elszennvedett vereségek következtében. Rámutat az orosz forradalomra, amely az egész világ munkásságát föllelkesítette és diadalra vitte az annexió nélkül való béke és a népek önrendelkező jogának jel-szavát.

A forradalmi mozgalom hatalmába kerítette Bulgáriát, önálló nemzeti államokra szakgatta szét Ausztria-Magyarországot s a nagy német császárságot egy háborgó tengerré alakította át. Ez a forradalmi láz nem ismer se legyőzötteket, se győzöket.

A román oligarchia újból elrendelte a mozgósítást és ti kénytelenek lesztek újra elhagyni házatokat és családokat. Ellenség nincs már az országunkban, mivel magától elhagyta az országot.

A mi uraink azért hívnak, hogy nemzeti egységünk megvalósítását vigyük keresztül. Pedig ez hazugság és csalás. Hiszen a bukóvinai és erdélyi románok az orosz forradalom, a magyar, román és német munkásság működése következtében ma már szabadok és függetlenek.

Erdélyből egyetlen tisztességes és szabad ember sem kérte Románia közbelépését. — A román oligarchia azért akar titeket Bukovinába és Bessarábiába küldeni, hogy megvédel-

— **Merénylet a portugál köztársasági elnök ellen.** Lissabonból táviratozzák: A köztársasági elnök ellen ma egy ismeretlen ember merényletet követett el. Revolverrel rálőtt az elnökre, de nem talált. A merénylőt letartóztatták.

— **A közalakalmazottak beszerzési csoportja közleményel.** Értesítjük azon tagjainkat, kik burgonyára vonatkozó élelmiszer-jegyeket folyó évi szeptember hó 25-ike után adták át a csoport irodájában, hogy azon esetben, ha a csoportnál burgonyájukat még ki nem váltották, ezen élelmiszer-jegyeket a városi elhátás céljából folyó hó 9-től kezdve átvehetik a csoport pénztáránál (földszint 13.) Ezen élelmiszer-jegyeket azért tudjuk azonnal visszaadni tulajdonosainak, mert azokat szeptember 25-ike után elkészve nyújtották be és így ezekre még kiutalás nem történt és nem is történhet, mert a közállapotoknak megváltozása folytán még azon tagjainkat sem tudtuk ellátni burgonyával, akik kellő időben adták be élelmiszer-jegyeket. — Annál inkább kérjük ezen jegyek visszavételét, mert minden módot felhasználni igyekszünk arra, hogy mihelyt maradék árúinkat eladhatjuk, valamint a liszt és burgonya megrendeléseinket lebonyolíthatjuk csoportunk működésének mielőbbi beszüntetése mellett nyomban áttérhessünk a szövetkezeti alapra. Megjegyezzük, hogy már csak igen csekély mennyiségű maradékárunk van, további megrendeléseinket pedig beszüntettük.

— **A komáromi várát lebontják?** Budapesti tudósítónk táviratozza: Garbai Sándor lakásügyi kormánybiztoshoz beadvány érkezett, amelynek aláírói azt kérik, hogy bontassa le a komáromi várat és az így nyerhető 25—30 millió téglát szállíttassa Budapestre. Garbai kijelentette, hogy a tervet a maga részéről elfogadhatónak tartja, azonban előzőleg a hadügyminiszteriummal kell tárgyalnia arról, vajjon a komáromi vár katonai szempontból felesleges-e.

— **A Polgári Asztaltársaság felruházó estélye és tisztújítása.** A Polgári Asztaltársaság ma délután tartotta a Dréher-féle vendéglő helyiségében felruházó innepélyét, mely alkalommal 50 gyermeket láttak el meleg ruhával és cipővel. A felruházás után társasvacsora keretében tartotta meg az asztaltársaság 21-ik közgyűlését. Az új tisztikar a következőképp alakult meg. Diszelnökök: Trnka Gottlieb és Thiszen Artur. Elnökök: Szabó Henrik és Révi Nándor dr., alelnökök: Hoffmann Sándor, ügyészek Szöllösi Dezső dr. és Karsai Sándor dr., főtitkár: Vértes Sándor, ügyvezető: Aczél Henrik, pénztárnok: Nagy Samu, ellenőrök: Kronovics Ignác, Székely Simon és Pollák Samu. Választmányi tagok: Aczél Jenő dr., Darvas Ede, Dénes Izsó, Erős Jakab, Eckstein Elek, Ehrenreich Jenő, Ehrenreich Sámuel, Frieder Soma, Fränkel Jenő, Fülöp Ödön dr., Fülöp Miklós, Fohn Ede, Fohn József, Füvessy Lajos, Girsits József, Grünfeld Adolf, Grünfeld Dávid, Gottlieb Emil, Gyémánt Dezső, Horti Alfréd, Hoffer Béla, Hoffer Béláné, Hay Miksa, Kovács József, Króh Vilmos, Kiss Ignác, ifj. Losonczy János, Löwinger Mór, Orbán Ignác, Polgár Zsigmond, Rothmann Sándor, Révész Lajos, Reisinger Mariska, Szilágyi Lajos, Schwartz Ármán, Scheiner Jakab, Schwartz Dániel, Singer Lajos, Szilágyi Jenő, Sztankay Aba dr., Székely Simon, Thomas Péter, ifj. Trnka Teofil, Turai Farkas, Ungerleider Gábor, Vass Gyula, Vági Sámuel, Vági Gábor, Vahlner Samu, Wiener Adolf, Weinberger Mór, Weisz Bertalan, Weisz Dávid, Weiszbrunn Sámuel, Weinberger Mórné, Zelinger Ede.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. Trnka Ferencné urnő és családja Bawlicza Pál halála alkalmából koszorúmegváltás címén árvaházunknak hadiárvaik javára 50 koronát adományozott. Fogadja érte halás köszönetünket. M. A. T. E. Lajos a Scafer-árvaház elnöke.

— **Rekvirálni fogják Debrecenben a ruhát.** A ruharekvirálási rendelet ma érkezett le Debrecenbe Zöld József tb. tanácsnokhoz, aki a szükséges intézkedéseket legközelebb megteszi a rendelet végrehajtása érdekében.

— **Felsőtorontál távirata Clemenceauhoz.** Torontálmegye több községében, így Nagyteremián, Nagyöszön, Kisöszön, Seltourban, Mária földön tudvalevőleg igen sok francia nevű ember lakik. Mintegy 150 évvel ezelőtt ugyanis az elnéptelenedett községeket franciákkal telepítették be, akiknek le származói megmagyarosodtak vagy elnémetesedtek, de francia nevüket megtartották. Úgy látszik azonban nemesak francia nevűket tartották meg, hanem francia vér csörge-dez még ma is ereikben, erre vall legalább a következő értesülésünk: A felsőtorontáli községek lakói a napokban táviratot intéztek Clemenceau francia miniszterelnökhöz. A táviratban hivatkoznak a községek lakói francia származásukra és arra kérik a miniszterelnököt, hogy szerb megszálló katonaság helyett francia katonaságot küldjön ezekbe a falvakba. A táviratot csupa ilyen nevű emberek írták alá: Beautemps, Gille, Leflenze, Licherong, Grandjean, Pierre stb. Természetesen érdeklődéssel várják Nagybecskeken is, reagál-e a hatalmas francia miniszterelnök messze idegenben levő fajtestvérei kérés táviratára.

— **Rum-jegyek elszámolása.** A közlelmezési ügyosztály felhívja mindazon korlátolt, korlátlan, kismértékben italméréssel foglalkozókat, akik rum kiutalásban részesültek, hogy a kiszolgáltatót rumok jegyeivel a közlelmezési ügyosztálynál (Piac-u. 9.) számoljanak el.

— **A hercegprimás öccsét meggyilkolták.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Egy iskolai igazgató, aki Szokoláról menekült a fővárosba, azt a hirt hozta, hogy Csernoch István, Csernoch János hercegprimás testvéröccsét, aki jómódu gazdálkodó volt és a feleségét a múlt napokban meggyilkolták. — Csernoch István kiváló magyar érzésű ember volt és minden valószínűség szerint azért ölték meg a csehek által fölizgatott tótok.

— **Szénbejelentés.** Szénügyi kormánybiztos 9200—1918. számú rendelete szerint azok az iparvállalatok, melyekben az üzem szünetel, tartoznak e rendelet meghirdetésétől számított 4 napon belül a náluk levő készleteket az Országos Szénbizottságnak (Budapest, VII., Erzsébet-körút 43. l.) táviratilag bejelenteni. E rendeletben foglaltak elmulasztása kihágást képez 6 hóig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

— **Szervezkednek a háztartási alkalmazottak.** A háztartási munkásnők (cselédek stb.) vasárnap délután 4 órakor tartják szervezkedő gyűlésüket a Margit-fürdőben levő Munkás-Otthon disztermében.

— **Verekedés a táncmulatságon.** Hajdudorogi tudósítónk jelenti: Csütörtökön este a hajdudorogi fiatalok a vendéglőben táncmulatsíngot rendezett, amely parázs verekezéssel fejeződött be, amelyben fegyverek is szerepeltek és több lövés dördült el, amelyek folytán az egyik golyó egy vendéget halálosan talált. A nyomban kivonult karhatalom szétválasztotta a verekedőket. Most erőlyes intézkedéseket tettek a lakosság egy részénél még kiinn lévő még be nem szolgáltatott fegyverek elkobzása iránt.

— **Biztonsági vasajtókat, szesziző és zsirt olvasztó üstöket (kazánok), vasszerkezeteket, lakatos és kovács tömegárúkat rendel s szerint készít ifj. Losonczy János, József kir. herceg-utca 16. sz. Telefon 347.**

— **A tart. és népfelkelő fisztek, önkéntesek és szellemi munkás katonák Országos Egyesülete debreceni csoportjának 21-es intézőbizottsága** i. hó 9-én (hétfőn) délután fél 6 órakor (rendőrségi palota) Kossuth-utca, III. lépcső, III. emelet hivatalos helyiségében bizottsági ülést tart, mely a bizottsági tagok feltétlen megjelenését kéri. — A hivatalos helyiségben minden délután 4—6-ig az egyesület tagjainak minden ügyben felvilágosítással szolgál, panaszait és sérelmeiket orvoslás végett felveszi. — Az intézőbizottság.

— **A cseh foglyok a télen Oroszországban maradnak.** Prágából táviratozzák: A prágai cseh-orosz bizottság azt tanácsolja az orosz hadifoglyoknak, hogy a telet huzzák ki ott, ahol jelenleg tartózkodnak, mert a hazafelé vezető uton csak az éhség, fagy, rablóbandák, a halál várnak rájuk. A vonatok Lublinig közlekednek.

— **Dr. Maigner Artur** ügyvéd irodáját Debrecenben Piac-utca 32. sz. alatt, I. em. újból megnyitotta.

— **A Polgári Asztaltársaság** szegény gyermekek felruházására újabb adakoztak: László Béla műszaki kereskedő és neje Mandel Ernőné elhalálózása alkalmából koszoru megváltás címén 100 koronát, Baltazár Dezső dr. ref. püspök igen szép levél kíséretében 20 koronát, Köszönettel nyugtázza az elnökség.

— **Orvosi hír.** Dr. Róth Vilmos egyetemes orvostudor, fogorvos, fogászati rendelését újból megkezdte. Rendel délelőtt 9—12, d. u. 3—5-ig az ipar- és kereskedelmi bank palotában Szentanna-utca 13. (Bejárati a Varga-utca felől.)

— **Sortűz egy vonatra.** Pécsről jelentik: A szombat este Bécsből jövő vonatot Vulkapordányánál megint sortűzzel fogadták. A vasutbiztosító őrség már el volt készülve a támadásra, ezért már előre eloltották a lámpákat és figyelmeztették a közönséget, hogy ha a lövöldözés megkezdődik, feküdjön le mindenki a kupé padlójára. Vulkapordányánál jobbról-balról óriási lövöldözés kezdődött, futkosás és kabálás támadt az utasok közt. A vasutbiztosítók kiugrottak és a támadók üldözésére indultak, akik közül el is fogtak ketőt. A vonat negyedóra vesztegelés után indult el az ijedt közönséggel, halálrémült nőkkel Sopron felé. Az elfogott főkolompóst, Szélinger József 30 éves vulkapordányi lakost, aki fütyjellel vezényelte a tüzelést, bevitték Sopronba és átadták a katonai rendőrségnek.

— **Dr. Klein Jenő** belgyógyász rendelését megkezdte gróf Dégenfeld-tér 3. szám alatt. Rendel d. e. 8—10-ig és d. u. 2—4-ig.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt héten a következő párok jelentették be házasságkötési szándékukat: Kunkli János—Csirkés Katalin, ifj. Ecsedi Gábor—Gáll Erzsébet, Ecsedi József—Bartha Erzsébet, Szathmáry Lajos—Nyakó Juliánna, Juhász Sándor—Kovács Juliánna, Böszörményi Gábor—Kovács Ágnes, Giczei János—Berencsi Juliánna, Miskolczi József—Szűcs Eszter, Szilágyi Lajos—László Erzsébet.

Házasságot kötöttek: Weisz Ignác—Feldmann Margit, Gajdos György—Simon Mária, Weisz István—Réz Anna, Csáki József—Szilágyi Zsuzsanna, Kovács Lajos—Makai Lidia, Könyves Tóth Miklós—Bota Verona, Forbáth Hermann dr.—Miesels Maresa, Nábráczki István Béla—Szabó Katalin, Kányási Péter—Pincés Juliánna, Hegedűs Péter—Leiter Borbála, Kovács Sándor—Vörös Eszter, Major János—Szemán Mária, Tömöri Sándor—Kovács Margit, Pásti József—Zöld Margit Ilona, Berkovits Márton—Gottlieb Cecília, Virág Sándor—Jánosi Zsófia, ifj. Szűcs Gergely—Benedek Rozália, Mester András—Kovács Erzsébet.

Megharapta a veszett disznó. A Gerébi-telepen Tóháti István 15 éves fiút a hízalásukban levő sertés megharapta. A meg-ejtett vizsgálat azt állapította meg, hogy a disznó veszett volt, ezért a fiút a budapesti Pasteur-inézetbe szállították.

Takarítónő kerestetik Király-utca 4. szám. I. emelet.

Joghallgatónak nélkülözhetetlen
JOGI SZEMINÁRIUM
 Előkészít alapszorgalmakra, szigorlatokra.
 Vezető: DR. MARKOVICS LAJOS.
 Jelenkezni lehet a Színházi Figaró
 salonjában (ref. egyház bérpalotája).

Milyen az élet a megszállt vidékeken?

Érdekes híreit látjuk a szabadkai lapokban a megszállt vidékek szomorú életének. — Szabadkán — ahol egyébként a cenzura alapos munkában van — ezek az újságok vannak:

Szenet hozott a szerb parancsnokság. Szabadkán az utóbbi napokban óriási volt a szénhiány. A közüzemek, mint a villanytelep és gázgyár, már napok óta alig adtak világitást. A villanyteleppel ma az a kalamitás történt, hogy nemesak ipari és világitási áramot nem szolgáltatott, hanem a kocsijai is megálltak a nyílt pályán és áram híján nem tudtak tovább haladni. A szerb katonai parancsnokság nem tudta nézni a villanytelep tehetlenségét és az ő közbelépésére csütörtökön 100 vagon szén érkezett Szabadkára, újabb 200 vagon szén pedig utban van. Most még csak arra kérjük a szerb katonai parancsnokságot, hogy patrónusi gondoskodását terjessze ki a gázgyárra is, mert a gázgyár már hónapok óta olyan mostoha sorsban van, hogy gázt nem tud adni.

Nem engedélyezték a vasárnapra tervezett népgyűlést. A szociáldemokrata párt, a függetlenségi párt és a radikális párt vasárnap délután népgyűlést akart tartani, hogy a politikai viszonyokat ismertessék. Szándékukat bejelentették a rendőrhatalóságnál is, ahol a népgyűlés megtartásának az engedélyezését kérték. Kalmár Jenő, a Munkástanács elnöke, ma fölkereste ez ügyben dr. Miatov Milorad főkapitányt, aki azonban kijelentette, hogy a népgyűlés megtartását az újlag nagy mértékben fellépő spanyol járványra való tekintettel nem engedélyezheti. A főkapitány kijelentette a munkások képviselője előtt, hogy a maga részéről nem kívánja korlátozni a gyülekezési jogot és ezt a kérdést mindenkor a legliberálisabban kívánja kezelni, a járványos időt azonban nem tartja alkalmasnak a szerb katonai parancsnokság sem arra, hogy nagyobb tömegek egy terembe zsúfolódjanak, ami a népgyűlés engedélyezése esetén elkerülhetetlen lenne. A népgyűlés megtartását így módon egy későbbi időre halasztották. A magunk részéről nem értünk egyet a főkapitány indokolásával. A járvány most sem tombol nagyobb mértékben, mint az utóbbi hónapokban és így ez nem lehet oka egy szociálista gyűlés betiltásának.

A volt polgármester nem kapott fegyverviselési engedélyt. Pár nap óta adta ki dr. Miatov Milorad rendőrfőkapitány a fegyverviselési engedélyeket. A főkapitány szobája előtt állandóan nagy csoport várja, hogy rákerüljön a sor s igazi demokrata szokás szerint dr. Biró Károly volt polgármester is ott állt az engedélyre várók sorában, ami sok embernek jól esett, hogy a letűnt korszak nagyságai nem protekciók többé. A riporthoz hozzátartozik még az is, hogy dr. Biró Károly, akinek a birtokára kellett volna a fegyver, nem kapott fegyverviselési engedélyt.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség . . . . . 18. sz.
 Nyomda . . . . . 18. sz.

NYILTTÉR. *)

Mélyen tisztelt megbízóink b. tudomására hozzuk, hogy Péterfia-u. 4. sz. alatti fióközletünket megszüntettük, a részünkre való gyűjtési jogot Libánczi Andrásról, nevünkkel való visszaélései miatt, visszavontuk és az oda eddig beszolgáltató ruhák Széchenyi-u. 42. sz. alatti üzletünkben vehetők át.

Hrabéczy-gyár r.-t. Bérlete.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

VASÁRNAP: Délután: **Tul a nagy Krivánon.** — Este: **Mágnás Miska, Zöldhelyi Anna** felléptével.
 HÉTFŐ: **Vandergold kisasszony**, operett bemutató. Bérletsszünet.
 KEDD: **Vandergold kisasszony**. Bérletsszünet.
 SZERDA: **Vandergold kisasszony**. Bérletsszünet.
 CSÜTÖRTÖK: **Vandergold kisasszony**. A) bérlet.
 PÉNTEK: **Vandergold kisasszony**. B) bérlet.
 SZOMBAT: Délután: **Mágnás Misko** operett. Este: **Vandergold kisasszony**. C) bérlet.

Vigszínház

VASÁRNAP: **Fregolia estélye**. Délután: **Szegény ifjú története**.
 VASÁRNAP: Délután: **Szegény ifjú története**. Este: **Vandergold kisasszony**.
 HÉTFŐ: **Fregolia vendéglátéka és Mister Galambos**.
 KEDD: **Fregolia vendéglátéka és Mister Galambos**.
 SZERDA: **Tündérlaki leányok, vigjáték**.
 CSÜTÖRTÖK: **Köszívü ember fia**, színmű. I. rész, bemutató.
 PÉNTEK: **Köszívü ember fia**.
 SZOMBAT: Délután: **Tiszavirág**, operett. Este: **Köszívü ember fia**.
 VASÁRNAP: Délután: **Hejehuja báró** operett. Este: **Csókpirulák, bohózat** (piros színlap)

A színházi iroda hírei. Vasárnap a Csokonai-színházban délután fél 4 órai kezdettel a Tul a Nagykrivánon operett, este fél 8 órakor Zöldhelyi Anna felléptével a Mágnás Miska operett kerül színre. — Vasárnap a Vigszínházban délután és este Fregolia, a világhírű átváltozó művész vendéglátéka és Mister Galambos falusi játék kerül színre. A délutáni előadás fél 4 órakor kezdődik. Itt említhetjük meg, hogy Fregolia az ő bámulatos és látványos produkciójával még hétfőn és kedden játszik a Vigszínházban. — Vandergold kisasszony bemutatója. Hétfőh kerül a Csokonai színházban bérletsszünet mellett bemutatóra Hevesi-Harsányi Rényi kiváló operett újdonsága, a Vandergold kisasszony, amely a Fővárosban rend-

kívül nagy sikert aratott. A pompás újdonság a Csokonai-színház egész heti műsorát tölti ki. Hétfőn, kedden és szerdán bérletsszünetben, azután a három bérletben. Főszerepeket Honthi Hanna, Seregh Maresa, Daka Anna, Káldor, Várnai és Varga Simon játszik. — Fregolia, a csadás produkciója, világhírű átváltozó művész ma a Vigszínházban délután és este is fellép.

Waldemar Psilander, Melith Petri, Herbert Paulmüller, Leo Paukert, Else Frölich és Goudran Houlberg egy műsoron a legkitünőbb nordisk filmen ma az Arany Bika moziban.

Ma, vasárnap a mozgósínházakban az előadások 3 órakor, fél 6 órakor és 8 órakor kezdődnek.

Stuart Webbs, a kitünő detektívét látjuk viszont hétfőn az Urániában a „Rejtélyes tekintet” című izgalmas népfelvonásos detektív drámában.

Mlay May főszereplésével „A hadifogoly” című népgyelvonásos drámát mutatja be hétfőn az Apolló.

Könyvújdonságok

Portó 55 fillér, 10 százalékos háborús felár.

Artur Landsberger	
MORÁL	
Pajzs Elemér fordítása	
Regény	Ara K 8.—
Bródy Sándor regénye	
A KÉTTLELKŰ ASSZONY	
	Ara K 6.—
Aage Madelung (16—18 ezer)	
A MEGBÉLYEGZETTEK	
Fordította: dr. ifj. Bókay János	
Regény	Ara K 10.—
Jakob Wassermann regénye	
A NEGYVENÉVES FERFI	
Altay Margit fordítása	
	Ara K 8.—
Széplői Árpád	
TUNNETES	
Versek. A Ma kiadása	Ara K 8.—
Lesznai Anna	
ÉDENKERT	
Versek. Nagy alakban, művészi kiállításban.	Ara tízre K 9.—
Szabó Dezső	
NAPLÓ ÉS ELBBSZÉLESEK	
Művészi kiállításban	Ara tízre K 10.—
V. v. Heidenstam	
ENDYMON	
Regény Damaszkusztól. Svéd eredetiből fordította Löffler Béla. A szerző arcképével. Verner von Heidenstam, a nagy svéd író, az 1916. évi irodalmi Nobel-díj nyertese nálunk még alig ismert	Ara tízre K 7.—

Megrendelhető és kapható

ACZÉL HENRIK

könyv és papírkereskedésben

DEBRECEN, ELSŐTAKARÉK-PALOTA.

Külföldi nyelvek

elsajátítására legcélszerűbben s leggyorsabban elsajátíthatók a következő könyvekből:

Schidlöf-féle önkéntes levelek, német, francia angol és olasz nyelv tanulására.

10 levélben teljes, minden egyes nyelv teljesen **10 korona.**

Zsebszótárak fenti nyelvekhez, kötetenként **3 korona.**

Zsebnyelvtanok fenti nyelvekhez, kötetenként **2 korona 40 fillér.**

Társalgó és beszélgetési könyvek fenti nyelvekhez **2 korona 40 fillér.**

10% felár. Ajánlott portó 1 koronával több vidékre.

Mindenféle másrendszerű nyelvtanok, mint **Berlitz módszerek** stb., nagy választékban kaphatók

Hegedüs és Sándor

irodalmi és nyomdai r.-t. könyvosztályában

Debrecen, Főposta mellett.

